

כא כ מיי פ"ב ס"ג
נדרים הלכה ד תמנ
לאין נמי טו"ש י"ד
סו"ט ר"א ע"פ כ:
כא כ מ"ג ש"ס הלכה ה
טו"ש ש"ס ע"פ ג:

הכי קמני הרוזה שאכל חבירו אללו כו' נדרי ורוזין כן. ואפי' אינו אוכל
עמו לא חויל נדרא שלא נדון אללו לזרזיו והיינו דקמני אף: והרוזה
שלא יתקיימו נדריו וכו'. כלומר השתא תני דינא אחרינא הרוזה
שלא יתקיימו נדריו ועמוד כדאש' ויחמר וכו': אי זכור בשעת
הנדר עקריה לתנאיה וקיימה לנדריה.

שאל לא כן למה הוא נודר עכשו.
ולא דמי לתמי דלמרי' לעיל. לא שמע
ליה ולא אמר נדריה דלמלא און
תנאו כגון עשה דתתא נודר על דעת
לאשונה הוא עושה דתתא היינו
עשתא לפי שאמר התנאי בשעת
הנדר וכיון שהוא אומר כפי' שעל
דעת תנאו הוא נודר א"כ לומר
דעקריה לתנאיה אכל כאן שהתנאי
והנדר אינו באין כאחת א' (לא) ש"ן
למימר עקריה ועוד דכאלמלא לעיל
איכא למימר שאע"פ שהוא יודע שאין
כנדרו ממש הוא נודר לזרזי אשכחו
אכל כאן שהס' נודר עמנו אי לאו
דעקריה לתנאיה למה הוא נדר זה
נזכר. ואלו כדנדי הכש"א ו"ל שכתב
דאז דלמרי' עקריה לתנאיה וקיימה
צולמא הוא דחישקין ליה שמה צטלו
לנפשה והזקיקין לומר כן משום דקאי
למה היא דלמרי' לעיל שכמון לא
שמע ליה וכו' ואין זורך לכך וכמו
שכתבנו. ומתרינין אמר אביי תני

הסורי מיהסרא והכי קתני הרוזה שאכל
אצלו חבירו ומסרב בו ומדירו נדרי זרזיו
הוא והרוזה שלא יתקיימו נדריו כל השנה
יעמוד בראש השנה ויאמר כל נדרי שאני
עתיד לידור יהא במל ובבלד שיהא זכור
בשעת הנדר אי זכור עקריה לתנאיה וקיים
ליה לנדריה אמר אביי תני ובבלד שאכל
יהא זכור בשעת הנדר רבא אמר לעולם
כדאמרין מעיקרא הכא במאי עסקינן כגון
שהתנה בראש השנה ולא ידע במה התנה
והשתא קא נדר יאי זכור בשעת הנדר
ואמר על דעת הראשונה אני נודר נדריה
לית ביה ממשא לא אמר על דעת הראשונה
אני נודר עקריה לתנאיה וקיים לנדריה רב
הונא בר חיננא סבר למידרשיה בפירקא
אמר ליה רבא תנא קא מסתים לה סתומי
כדי שלא ינהגו קלות ראש בנדרים ואת
דרשת ליה בפירקא *איבעיא ליה פליגי
יעקב או לא ואת"ל פליגי הלכתא כותיה או לא ת"ש דתנן האומר לחבירו
קונם

(אלל) מסורי מהסרא. מנאי' והכי קתני הרוזה שאכל כו' ובבלד שיא
זכור בשעת הנדר. התנאי שהתנה ב"ה: אי זכור. ואע"פ נדר אם
כן עקריה לתנאיה: אלל אני ובבלד שלא יהא זכור. התנאי: לעולם
כדאמרין מעיקרא. ובבלד שיהא זכור בשעת הנדר: והכא במאי
עסקינן כגון שהתנה בראש השנה. כל
נדר שאני עמיד לידור והיה יודע
בשעת התנאי דברים שהוא רגיל
לידור בהן ועל דעת כן התנה וזו
שכח ממה שהתנה: והשתא קא נדר
אי זכור בשעת הנדר. והשתא אמר
לא ידען שצטלו אומר נדר נדרי
התנה ואמר על דעת הראשונה אני
נודר שלא יהא מקים א' כמו שהתנאי
עליו נדריה לית זיה מששא: לא אמר.
בשעת הנדר על דעת הראשונה אני
נודר שלא יהא מקים עקריה לתנאיה
בשעת הנדר על דעת הראשונה אני
נודר שלא יהא מקים עקריה לתנאיה
וקיים נדריה: סבר למדרשיה בפירקא.
בשעת הנדר על דעת הראשונה אני
נודר שלא יהא מקים עקריה לתנאיה
וקיים נדריה: סבר למדרשיה בפירקא.
בשעת הנדר על דעת הראשונה אני
נודר שלא יהא מקים עקריה לתנאיה
וקיים נדריה: סבר למדרשיה בפירקא.
בשעת הנדר על דעת הראשונה אני
נודר שלא יהא מקים עקריה לתנאיה
וקיים נדריה: סבר למדרשיה בפירקא.

גליון הש"ס
נפ"י איבעיא ליה פליגי
רבנן קמין או כמ"ג דף טז
ע"פ:
מוסף רש"י
עקריה לתנאיה. דאי לא
עקריה למה ליה למימר
וקריאה בשותף.

פירוש הרא"ש
נדרי ורוזין הו. ללא מימא
במקא וממך מקרי נדרי
ורזין סך דכך התנאי
לנדר אכל בדרב מושע מה
שאלם מוזין את חבירו
אין דרך לידור מדי לזר:
ויקפוד ב"ה. דבר מקיים
נקט משתא מהנה וזה"ל
כל עם עירא ולא זמן
שקבע: עקריה לתנאיה
וקריאה לזרזיה. שאל און
דעמנו נדר קיים
למה הוא נדר: תני ובבלד
שיא זכור את הנדר.
וכיון שאינו זכור לתנאו
נמלא מנאו קיים ונדרי
נעל: רבא אמר איבעיא
בפירקא מעיקרא. רבא
אית ליה שפיר כן דלמי
ידעין אי זכור לתנאו
בשעת הנדר שמתא קיים
ונדרו צטלו ליה עשתא
לפלוגי ככא אכל עשתא
רבא לקיים לשון המשנה:
בגין שהתנה ב"ה. שיהיו
מקלות נדרים שבתא
השנה בעלים: ויא ידע
בפ"ה התנא. לא ליה נדר
התנה לנעל אפילת נדר או
שפתי און זכור נדר עשתי
לגון חבירו או מדברים על
עמנו וקא נדר ואמר על
דעת הראשונה אני עושה
למה האשונה אני עושה על
מה שאני עושה זמן ע"ל מה
שהתנאי און אחר התנאי
שזכר נדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

בשעת הנדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

בשעת הנדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

נדרי ורוזין הו. ללא מימא
במקא וממך מקרי נדרי
ורזין סך דכך התנאי
לנדר אכל בדרב מושע מה
שאלם מוזין את חבירו
אין דרך לידור מדי לזר:
ויקפוד ב"ה. דבר מקיים
נקט משתא מהנה וזה"ל
כל עם עירא ולא זמן
שקבע: עקריה לתנאיה
וקריאה לזרזיה. שאל און
דעמנו נדר קיים
למה הוא נדר: תני ובבלד
שיא זכור את הנדר.
וכיון שאינו זכור לתנאו
נמלא מנאו קיים ונדרי
נעל: רבא אמר איבעיא
בפירקא מעיקרא. רבא
אית ליה שפיר כן דלמי
ידעין אי זכור לתנאו
בשעת הנדר שמתא קיים
ונדרו צטלו ליה עשתא
לפלוגי ככא אכל עשתא
רבא לקיים לשון המשנה:
בגין שהתנה ב"ה. שיהיו
מקלות נדרים שבתא
השנה בעלים: ויא ידע
בפ"ה התנא. לא ליה נדר
התנה לנעל אפילת נדר או
שפתי און זכור נדר עשתי
לגון חבירו או מדברים על
עמנו וקא נדר ואמר על
דעת הראשונה אני עושה
למה האשונה אני עושה על
מה שאני עושה זמן ע"ל מה
שהתנאי און אחר התנאי
שזכר נדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

בשעת הנדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

נדרי ורוזין הו. ללא מימא
במקא וממך מקרי נדרי
ורזין סך דכך התנאי
לנדר אכל בדרב מושע מה
שאלם מוזין את חבירו
אין דרך לידור מדי לזר:
ויקפוד ב"ה. דבר מקיים
נקט משתא מהנה וזה"ל
כל עם עירא ולא זמן
שקבע: עקריה לתנאיה
וקריאה לזרזיה. שאל און
דעמנו נדר קיים
למה הוא נדר: תני ובבלד
שיא זכור את הנדר.
וכיון שאינו זכור לתנאו
נמלא מנאו קיים ונדרי
נעל: רבא אמר איבעיא
בפירקא מעיקרא. רבא
אית ליה שפיר כן דלמי
ידעין אי זכור לתנאו
בשעת הנדר שמתא קיים
ונדרו צטלו ליה עשתא
לפלוגי ככא אכל עשתא
רבא לקיים לשון המשנה:
בגין שהתנה ב"ה. שיהיו
מקלות נדרים שבתא
השנה בעלים: ויא ידע
בפ"ה התנא. לא ליה נדר
התנה לנעל אפילת נדר או
שפתי און זכור נדר עשתי
לגון חבירו או מדברים על
עמנו וקא נדר ואמר על
דעת הראשונה אני עושה
למה האשונה אני עושה על
מה שאני עושה זמן ע"ל מה
שהתנאי און אחר התנאי
שזכר נדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

בשעת הנדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

בשעת הנדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

נדרי ורוזין הו. ללא מימא
במקא וממך מקרי נדרי
ורזין סך דכך התנאי
לנדר אכל בדרב מושע מה
שאלם מוזין את חבירו
אין דרך לידור מדי לזר:
ויקפוד ב"ה. דבר מקיים
נקט משתא מהנה וזה"ל
כל עם עירא ולא זמן
שקבע: עקריה לתנאיה
וקריאה לזרזיה. שאל און
דעמנו נדר קיים
למה הוא נדר: תני ובבלד
שיא זכור את הנדר.
וכיון שאינו זכור לתנאו
נמלא מנאו קיים ונדרי
נעל: רבא אמר איבעיא
בפירקא מעיקרא. רבא
אית ליה שפיר כן דלמי
ידעין אי זכור לתנאו
בשעת הנדר שמתא קיים
ונדרו צטלו ליה עשתא
לפלוגי ככא אכל עשתא
רבא לקיים לשון המשנה:
בגין שהתנה ב"ה. שיהיו
מקלות נדרים שבתא
השנה בעלים: ויא ידע
בפ"ה התנא. לא ליה נדר
התנה לנעל אפילת נדר או
שפתי און זכור נדר עשתי
לגון חבירו או מדברים על
עמנו וקא נדר ואמר על
דעת הראשונה אני עושה
למה האשונה אני עושה על
מה שאני עושה זמן ע"ל מה
שהתנאי און אחר התנאי
שזכר נדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

נדרי ורוזין הו. ללא מימא
במקא וממך מקרי נדרי
ורזין סך דכך התנאי
לנדר אכל בדרב מושע מה
שאלם מוזין את חבירו
אין דרך לידור מדי לזר:
ויקפוד ב"ה. דבר מקיים
נקט משתא מהנה וזה"ל
כל עם עירא ולא זמן
שקבע: עקריה לתנאיה
וקריאה לזרזיה. שאל און
דעמנו נדר קיים
למה הוא נדר: תני ובבלד
שיא זכור את הנדר.
וכיון שאינו זכור לתנאו
נמלא מנאו קיים ונדרי
נעל: רבא אמר איבעיא
בפירקא מעיקרא. רבא
אית ליה שפיר כן דלמי
ידעין אי זכור לתנאו
בשעת הנדר שמתא קיים
ונדרו צטלו ליה עשתא
לפלוגי ככא אכל עשתא
רבא לקיים לשון המשנה:
בגין שהתנה ב"ה. שיהיו
מקלות נדרים שבתא
השנה בעלים: ויא ידע
בפ"ה התנא. לא ליה נדר
התנה לנעל אפילת נדר או
שפתי און זכור נדר עשתי
לגון חבירו או מדברים על
עמנו וקא נדר ואמר על
דעת הראשונה אני עושה
למה האשונה אני עושה על
מה שאני עושה זמן ע"ל מה
שהתנאי און אחר התנאי
שזכר נדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

נדרי ורוזין הו. ללא מימא
במקא וממך מקרי נדרי
ורזין סך דכך התנאי
לנדר אכל בדרב מושע מה
שאלם מוזין את חבירו
אין דרך לידור מדי לזר:
ויקפוד ב"ה. דבר מקיים
נקט משתא מהנה וזה"ל
כל עם עירא ולא זמן
שקבע: עקריה לתנאיה
וקריאה לזרזיה. שאל און
דעמנו נדר קיים
למה הוא נדר: תני ובבלד
שיא זכור את הנדר.
וכיון שאינו זכור לתנאו
נמלא מנאו קיים ונדרי
נעל: רבא אמר איבעיא
בפירקא מעיקרא. רבא
אית ליה שפיר כן דלמי
ידעין אי זכור לתנאו
בשעת הנדר שמתא קיים
ונדרו צטלו ליה עשתא
לפלוגי ככא אכל עשתא
רבא לקיים לשון המשנה:
בגין שהתנה ב"ה. שיהיו
מקלות נדרים שבתא
השנה בעלים: ויא ידע
בפ"ה התנא. לא ליה נדר
התנה לנעל אפילת נדר או
שפתי און זכור נדר עשתי
לגון חבירו או מדברים על
עמנו וקא נדר ואמר על
דעת הראשונה אני עושה
למה האשונה אני עושה על
מה שאני עושה זמן ע"ל מה
שהתנאי און אחר התנאי
שזכר נדר עשתי זה התנה
היה לנדר לא לית מימשא
והכי קאמר מנאי' ובבלד
שיא זכור [כשכתב]
מקלת תנאי או דרך שזכיר
תנאו ביה ושיא על דעת
הראשונה אני עושה דלמי
[הוא] שזכיר לתנאו
לנדריה אכל אי היה זכור
הכל אפי' אמר על דעת
הראשונה אני עושה בעליה
לתנאיה וקיימה לנדריה כי

נדרים רש"י

(א) לקמן סג' (ב) ג"ו סג
 גיטין פד' (ג) ע"י רש"י
 מכות פט' ותוס' כ"ב ז'
 ד"ה מה' (ד) לקמן סג'
 (ה) תוספתא פ"ב ע"א (ו)
 (ז) פ"ה ה"ו

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלף לאו רבנן
 שטע מינה פליגי: (ב) שם
 ר' מאיר אומר אסור
 עד שתי: (ג) רש"י
 ד"ה ותמימי דעתיה אף
 זה נדר יבול להחריב
 נדרו כבעצמו שיכול לומר:
 (ד) בר"ג ד"ה גלוס וכו'
 אסור כל שבו ארמ מפני
 כבודי זה אומר מפני
 כבודך דכ"ע:

גליון הש"ס

גמ' א רבי אליעזר בן
 יעקב זירוזין הו'. קשה לו
 למה מייירי מתממר בכדי
 עין נדרין לעיל דף קכ ע"א
 ור"ע:

פירוש הרא"ש

אם אין אהה בא גופי
 כ"ב וכו' דק כ"ו ה"א
 שקבל מנה לגבו ולא
 לעמל: ש"א ע"ג רבס.
 ואין נדר שאלה אע"פ
 של פתח ומכרע עוקר
 הכה משיקרו ואפ"כ
 נדר שאלה למסס היא
 שמתא מוכת עמי: והו'
 בברי' לשון מתנות:
 משום דא"י א"א כ"א
 א"א ויזון ש"ס טעם לדר
 אמרין ללגרי א"יזון:
 דמתהניא ספר. דכ"ן
 שהו ר"ה שקבל ממנו
 מתנה מריבה שמתא נס
 הוא נהנה ממנו הריבה:
 א"א ש"א א"א ומסתתא
 ההנה הריבה מתא שמוע
 ממנו מתנה מריבה: ויזון
 הוא אדריה ש"א
 המזמן ניקש למזמן
 שימיתו לעמוד וא"ל
 אין נדר זה עלך לחומת
 וא"ל המזמן למזמן מרירי
 מנסקיין אל לא איביל אלך
 כי ר"ל להזמין גם לפערה
 אחת והוא חפץ יותר
 לנטיל עם זה הא"י ויבנה:
 לא היו נדר וזיון אלף
 לנדר גמור נכסיו שניה:
 ס"א א"א א"א בקבייתא
 א"ל בבתייהא. א"ל
 מהן ליכא למפסג דפליגי
 דשאי הכא כיון שאמר
 שאני נהנה לך בהאי פליגי
 רבנן משום ד"ל לאו
 כלכא אלף כו': ה"ב
 ברא"ל. ומסתתא אמתי
 קאי אלמא פליגי והלכא
 כותיה:

הרי זה יכול. המודר להחריב נדרו בעצמו שלא ע"פ חכם שיכול לומר לו המודר כלום אמרת לימן לבני כן וכן אלף בשביל כבודי: וזה כבודי. יומר שלא אקבל רכיך וכבר הותר הנדר: מני אי רבי אליעזר בן יעקב. אע"ג דלא נדרי זירוזין הוא: אלף לאו רבנן היא. דסבדי דלא היו נדרי זירוזין וש"מ פליגי: לעולם רבי אליעזר בן יעקב היא. הא ממני: ומודה ר' אליעזר בן יעקב בהאי דנדר הו'. ולא זירוזין דודאי משום נדר ממס קא"ל דאמר ליה לאו כלכא אלף כו': ומכ"א אף זה. נודר יכול להחריב לך שיכול לומר לו הריני ממזיק לך טובה כאילו התקבלתי ממך לפיכך אינו נדר: אי ר"א בן יעקב נדרי זירוזין הוו. שמוחו ומדירו כדי שימן לו כן וכן אע"ג דלא אמר התקבלתי הו' נטל נדרי זירוזין הו': אלף לאו רבנן היא. דסבדי דלא היו נדרי זירוזין אלמא פליגי: לעולם ר"א בן יעקב היא. הא ממני: ומודה. דהאי לא הוה נדרי זירוזין אלף נדר ממס ולהכי אי אמר התקבלתי לא הו' נדר: משום דאמר ליה לאו מלכא כו': מני אי ר"א בן יעקב נדרי זירוזין הוו. המדיר נדרו שאלו עמו ואפי' לא חלה מותר: אלף לאו רבנן היא. ופליגי דלא ומודה רבי אליעזר בהאי דנדרא הו' משום דאמר ליה לאו מלכא אנא דמהניא לך ואת לא מהנית לי אמר ליה מר קשישא ר"ב רב חסדא לרב אשי ר' ת"ש נדרי אונסין הדירו חבירו שיאכל אצלו וחלה הוא או חלה בנו או שעכבו נהר הא לאו הכי נדר הוא מני ר' א"ר רבי אליעזר בן יעקב זירוזין הו' אלא לאו רבנן ופליגי לעולם ר"א בן יעקב וכו' סברת דאדריה למונא לוי מונא ליה ר' און נדר זה קבל ענין וחסד הוא. המזומן הא לא חלה הו' נדר גמור: יתר על כן. על אותו שאמר במשנה אמר ר"א בן יעקב האומר להחריב קונס שאני נהנה לך כו': והנה הקפיד כנגדו. אף על גב שפירש לו הכל ואע"פ שהקפיד כנגדו אף לא נדרי זירוזין ומותר: ולא הודו לו חכמים. שיהא נדרי זירוזין:

קונס שאני נהנה לך. קונס מה שאני נהנה משך: כלום אמר אלף מפני כבודי. שמתכבד על ידך בפני הביות שיכולו אחר חסוד בעיניך שאתה רוצה לימן לי מתנה וזה כבודי שמתכבד יותר כשיוראו שאתה רוצה לימן ואני איני רוצה לקבל: ואמרינן בירושלמי דרבי מאיר דפליגי נדריה כדרייתא דמיימתן בסומן פליגי נמי כהא ומפישת חמס במאי פליגי דגרסינן א"ר ועירא כסתס חלוקים מה אן קיימתין אס כשור אומר מפני כבודי וזה אומר מפני כבודי כלומר שכזה אומר כלום אמרת אלף מפני כבודי מדיר חולק עליו ואומר לו לא כי אלף לכבודי מתכונני כדי שמתכבד שתקבל מתנה ממני דברי הכל אסור אס כשור אומר מפני (ד) כבודך זה אומר מפני כבודי דכ"ע לא פליגי דשרי כינן קיימיס כסתס ר"מ אומר קסס כמי שזה אומר מפני כבודי זה אומר מפני כבודי ורבנן אמרין קססן כמי שזה אומר מפני כבודי זה אומר מפני כבודך: לא ר"א בן יעקב היא. אף ר"א בן יעקב היא: משום דא"ל לאו כלכא אלף וכו'. והנה הוא דשיך למימר הכי מפני שהמומן אוסר על עצמו נכסי המזומן ומש"ה איכא למימר דדוקא קאמר שאני רוצה ליהנות ממנו אלף א"כ יקבל הוא ממנו ג"כ הנאה זו דכור א' של חמס וכו' דלאו כלכא הוא אכל במתני' היכי שיך למימר הכי והא המזמן אינו אוסר עליו נכסי המזומן דאדרכה נכסיו הוא אוסר למזומן אס לא יקבל ממנו גם עכשו הנאה זו. ואמרתי אומריס דמשום דמכא צעי למימן ליה מתנה מרובה דמשמע דעבד לא דליינו נפשיה דאי לא לא הוה יחיד ליה הכ מתנה הלכך שיך למימר לאו כלכא אלף אכל במתני' לא מוכח הכי דעבד איניס להאכיל את חבירו אללו אף על גב דחזריה לא יחיד ליה מעיקרא מידי: הריני כאלו התקבלתי. מפרש בפרק מי שאלו (גמין דף עד): דליינו טעמא משום דלהרווחה דידיה איכוון והא לא אנטרין. דדוקא כשהבניס סמוכים על שולחנו דכ"ה האי גוונא שיך למימר דלהרווחה דידיה איכוון שלא ינטרך להזיז משלו לנרנן והא דאפילו

א ב מ"י פ"ה מהל'
 נדרים ה"ל יד סג
 לאין רבנן טו"ש י'
 קימן לנב טעף ז'
 פ"ג ג מ"י פ"ד מהל'ט
 נדרים ה"בס א וי"ג
 מהל'ט טענות ה"ל א
 טו"ש י"ד סמן רלכ
 טעף י"ג
 י"ב ד טו"ש עס ס"ג:

מוסף רש"י

זהו כבודי. שאלו אטול
 ממך (כבודי). שאלו אטול
 שאתה נהנה לי. קונס
 מהא עליון כל הנאה
 שמתנה ממני ויסי' דו'.
 אף זה. אס לזה הנודר
 יכול להחריב מאלו כלל
 שאלה המתא מסס, ואומר
 לו הריני כאלו התקבלתי
 (שם) ויחריב לו הנודר
 הריני כאלו התקבלתי מה
 שנקשתי ממך (לשון טו').
 מר קשישא. שני נסס היו
 לכך חסדא וסס עיניה שזין
 אלף שהנודר קורין לו מר
 קשישא ולעזר קורין לו מר
 יטקא (וכחכות טס).
 וחלה הוא. המדיר (לשון
 טו').

תוספת

פי סברת דאדריה מונא
 לוינא א"א ויזון א"א
 אדריה למונא אבר ליה
 באופתי א"א אבר ליה
 אין. פירוש כן א"ל ר"ה
 למזמן אומר ואל' ומנה
 למזומנא דור עלך שאתה
 מזמן לו ונדר פירוש
 נדר מונא אומר קונס
 פירוש עליו א"ן אינו
 מזמן אומר ולא היו נדרי
 זירוזין משום דדוקא היכא
 שהמומן מוסר מזומן
 מפניו בו ומזוה לאלו
 משלו הפס שיך נדרי
 זירוזין אכל כון און נדר
 לזון המזומן לנפול שהי'
 אדריה המזומן מבקש מן
 המזמן שדור על כך
 שימתינו: יתר על כן אבר
 ר' א"י ע"ד ב' ואיב' עבו
 פ"ה הבר. וא"ר מאי יתר
 על כן י"ל דהי קאמר
 אע"ג דשיך לומר לאו
 כלכא אלף וכו' והאמר
 לעיל דלא היו זירוזין היכא
 דשיך לומר לאו כלכא אלף
 לכן נראה דאמר ליה קונס
 שאני נהנה ממני לעולם
 אס אי אהה אובל הייס
 פת מתה והשתא לא שיך
 טעמא דלאו כלכא אלף
 ואשמעינן דאע"ג דפי' לו
 פת מתה ויסס על חמין
 דמקפיד הוא טפי וסד"א
 דמתסין לנדר אפי' שרי:

א) ט"א כשם שנדר הנצי
מומרים וכן שבעות הנצי
ומרות וכן ג' רמב"ם
[וכן בתוספתא פ"ב,
ג) ועי' מוס' שבעות כה,
כ"ד מהש"ס וכו' ועיי' ע
שם כ"ו ר"ע בחומת,
ג) אולי דלא עבדי,
ד) שיר לקף שאלה"י

גליון הש"ס

ב) ה"ר ר"ה ת"ש וכו'
היוה דיעו להו. ענין זה
כ"ו לקמן כו ע"ה ר"ה
ויר"ה ובעת דף ט ע"ב
במוס' ד"ה ל"ה וכו':

מוסף רש"י

שבעות הבאי אסורין.
שהוא שבעה שבועות
אסור, דבר דבר חלין,
דבעיות לא ענין פ"ו
ולב שם דמח' בשבת.
למה לי למימר שבעת
שם בדיאל י"ה וכו'.

תוספות

פ"א ה"ר ק"ה, וכו' ואל"ט
יהא פסוקא כדר
דפליגי רבנן ע"ה ל'ן
נראה לפרש הלכה כר"ב
אליעזר ב"ר ל' נדר
הבאי אם לא ראיתי.
פירוש שאמר קונס פירות
העולם עלי אם לא ראיתי
וכו' מותרין מטעם דעביד
איניש דמשמע הכי כיו
למח' וללדק את דבריהן
בשכרין כעשה אהד יוצק
ממה שרגלי ליהוה ואין
גבול לאסורין ולפי שדי
דפרישות לעיל: בעו"ה
מזריב לפי שראה עם
רב יוצק ממה שרגלי:
גיש שריו, לפי שראהו
אדם ולא שום נשם ורזי
לא הוי נדר הבאי ואסור
לא משום דעביד איניש
דמשמע הכי כיון שאל
ראה כלל: א"א אבר רבא
דאמר אב"י ב"ה פירות
שבקיהם יבוא שבעות
פרישו המוספת חלוין:

ט"ז דאמר רב הונא הלכה כר"א בן יעקב. כלומר* דהוה ידע להו דרב הונא אפילו בקמייתא קנע הלכתא כר"א בן יעקב דאי לא מאי מוכחא מדרב הונא דפליגי רבנן דלמח' אצתרייתא הוה דפקיק הלכתא כוומיה כן פירשו רבותי. ונראה צעירי שאין לורך לך אלא מעיקרא כי איבעיא חי פליגי רבנן עליה חי לאו למיסק אקושטא דמילתא הוה דענין דאי פליגי עליה אפשר דלא ק"ל כוומיה דיחיד ורבים הלכה כרבים וכדמסקי' בצעין אס' תמנא לומר פליגי הלכתא כוומיה או לית הלכתא כוומיה אזל השתא דמקבע רב הונא הלכתא כוומיה צמחי דאפליגי רבנן עליה אפילו אס' תמלי לומר דאצתרייתא קאי אכל צמתי' מודו ליה רבנן לא נפקא לן מינה מידי. עוד נראה לי דיכין דאמר רב הונא סתמא הלכה כר' אליעזר משמע דאמתי' קאי שהמשנה היתה שגורה פני הכל ולא הצרייחא: ולצעין הלכה כיון דאפסיקא הלכתא כרבי אליעזר בן יעקב לפי אומי פירוש ראשון שפירשו למעלה דהאי יתר מכן צל לומר דאע"ג דליכא למימר לאו כלנא אהא אמר ר' אליעזר בן יעקב נדרי זרוזין הוי נקטיינן הכי והדרינן ממחי דאמתי' לעיל ב'סוגין דמודה ר"א דכל היכא דליכא למימר לאו כלנא אהא דנדר גמור הוי דלמסקנא ליתא וכדכתבין. ומיהו אע"ג דהדרינן מטעמא דלאו כלנא אהא טעמא דלאו מלכתא אהא אכתי אימיה ומודי ביה רבי אליעזר. אבל לאדק פירושא דכמיננא לעיל דטעמא דלאו כלנא אהא משום דיהיב

אפי' בקמייתא. הנך דלעיל ש"מ: מאי הוי עליה. אי הוי הלכתא כוומיה דר' אליעזר דהוי נדרי זרוזין ומותר: **אמר ליה רבא.** א"כ ממיתא דאמר שבעה שראיתי בדרך הזה: **למה לי למימר.** דאסור דהיינו שבעה שבעה ודאי חלינו אמר שבעה שאלכתי: **ועוד דומיא דנדר קטני.** שבעות (ו') (נדרי) הבאי אסורין היכי דמי שבעות הבאי אילימא דאמר שבעה אם לא ראיתי בדרך הזה מידעם קאמר אמר אב"י דאמר שבעה שראיתי אמר ליה רבא אם בן למה לי למימר ועוד דומיא דנדר קטני אלא אמר רבא באומר יאסרו פירות העולם עלי ב'שבעה אם לא ראיתי בדרך הזה כעו"ה נברא קינא דשומשמני הוא ואסיק להון שמא עולי מצרים ופיר דמשמע א"ל

ליה מתנה מרובה הוה במסקנא נמי כי היכי דנקטינן טעמא דלאו מלכתא אהא הי"ג נקטינן טעמא דלאו כלנא אהא דצמתייהו כלי היכא דצמתייהו מודה רבי אליעזר דנדר הוי ולא זרוזין ולהי נראה שהסקים הרמב"ן ז"ל בהלכותיו לפניו דפ' קונס וכדכרינו נראה לי דאי לא תימא הכי ממתי' דפ' קונס [ולקמן סג'] דאס' אי אהא צל וטולל דלא כרבי אליעזר בן יעקב דצמתייהו דיתר על כן אחיה וחי הכי היכי פסקינן כר' אליעזר בן יעקב אפי' צמתי' דאמר צמתייהו הוה ליה סתם צמתי' ומחלוקת צמתייהו והלכה כסתם אהא ודאי כדאמרין: **ב"ר ר' הונא אמר קונס אם לא ראיתי בדרך הזה כעולי מצרים אם לא ראיתי נחש כקורס בית הכדר.** נראה לי דתמא מרי גוויי נקט חד דשיך ביה גומא דהיינו כעולי מצרים דעביד איניש דכי חזי איניש טובא גויס ואמר כעולי מצרים וחד לא שייך ביה גומא דהיינו נחש כקורס בית הכדר דכיון דמפרישין בגמרא [סה] דלא נחש גדול קאמר אהא טרוף לא שייך למימר דרך גומא טרוף כקורס בית הכדר שאין שום נחש טרוף כלל. ואשמועינן תנא דכי תלה איסור פירות בחד מהני נדרי בטל וכל חד וחד טעמיה לחוד דכי אמר קונס עלי פירות אם לא ראיתי בדרך הזה כעולי מצרים דין הוה דלא לתסרו עליה דקושטא קאמר כיון שראה עם רב דעביד איניש דגויס ככי הי"ג וכי אמר אס' לא ראיתי נחש כקורס בית הכדר נמי הפירות מותרין מטעמא דאמתי' דאע"ג דודאי שיקרא קאמר דאפי' בדרך גומא לא שייך למימר הכי אפי' הכי הפירות מותרין משום דאמתי' ליה לדעמיה שלא לאסור את הפירות נמכוון שא"כ לא היה לו לתלות איסורי צמתי' אהא הוה לו לאסרם עליו צמתייהו שהרי אף כשהתנה כדכיונא צוה חין לתנאו ענין שהדבר ברור שלא ראה נחש כזה שאין צין אוסר סתם למתנה כדכיונא צוה כלום אהא ודאי אמתי' שלא לאסור פירות צל אהא לומר דברי הבאי זה כלומר שראה נחש כקורס בית הכדר. ומש"ה ינחא האי דתמן בשבעות שמיס בתרא (שבעות דף קט) גבי שבעת שזא אם לא ראיתי גמל הפרות בצאיור אם לא ראיתי נחש כקורס בית הכדר ולא תנא אהא כעולי מצרים משום דכה"ג לא לקי משום שבעת שזא דעל הגומא קושטא קאמר והכא נמי לא תנא למתני גמל הפרות בצאיור דמרי גוויי דבעי למימני דהיינו מידי דשיך ביה גומא ודלא שייך ביה גומא הא תננו: **ג' כן שבעות הבאי מוסרות.** כלומר שהפירות מותרין משום ההוא טעמא דפרישנא צמתי' מיהו צמתי' דלא שייך ביה גומא כגון גמל הפרות בצאיור ונחש כקורס בית הכדר כי תלי איסור פירות עלייהו לקי משום שבעת שזא דליהו לא לאסור פירות נתכיון מההוא טעמא דכמיננא אהא ודאי יתה שבעה לשוא לומר שראה דבר זה והיינו ממתי' דשבעות דתמן התם די האי גוונא לוקא משום שבעת שזא מה שאין כן בנדרים צמתי' שזא ליכא מלקות: ומקסי' היכי דמי שבעות הבאי אי נמא דאמר אס' לא ראיתי בדרך הזה כעולי מצרים מידעם קאמר הרי יתה שבעה לשקר. כלומר שאין ללשונו זה שום משמעות. ולשקר לאו דוקא אהא כלומר ללא דבר דכתיב קרא אף לשקר שמתמי (שמואל א' סה): **אמר שבעה שראיתי.** ונראה צעירי דסבירא ליה לאציי לפוס אוקימתיה דכי קמני כן שבעות הבאי מותרות לאו אכולהו גוויי דמתי' קאי דמתידי דלא שייכא ביה גומא ליה למימר שמהא שבעתו מותרת שבעות שזא הויה וליכא למימר מ"מ הפירות מותרות דהא אב"י לא צמתייהו באיסור פירות מוקים לה אהא לאציי הכי קמני כשם שנדר הבאי מותרין כן שבעות הבאי של גומא מותרות דלא תימא כיון דשבעה חמורה לא גויס צה איניש ובדוקא קא משבעת ולקי משום שבעת שזא דליתא אהא עביד איניש דגויס בשבעות כי היכי דגויס בנדרים: ומקסי' ליה רבא א"כ לתה ליה למימר. כלומר דאי אמיתי דשיך ביה גומא בלחוד קאי פשיטא דשבעות נמי מותרות דכיון דגויס ואמר קושטא קאמר. ועוד דומיא דנדר קמני כלומר דכשם שנדרין מותרין צמתי' כן שבעות מותרות צמתי' ודאי שבעות שראיתי קאמר אי אפשר שמהא מותרת דנחש כקורס בית הכדר ודכוומיה דכיון

פ"א ה"ר ק"ה, וכו' ואל"ט
יהא פסוקא כדר
דפליגי רבנן ע"ה ל'ן
נראה לפרש הלכה כר"ב
אליעזר ב"ר ל' נדר
הבאי אם לא ראיתי.
פירוש שאמר קונס פירות
העולם עלי אם לא ראיתי
וכו' מותרין מטעם דעביד
איניש דמשמע הכי כיו
למח' וללדק את דבריהן
בשכרין כעשה אהד יוצק
ממה שרגלי ליהוה ואין
גבול לאסורין ולפי שדי
דפרישות לעיל: בעו"ה
מזריב לפי שראה עם
רב יוצק ממה שרגלי:
גיש שריו, לפי שראהו
אדם ולא שום נשם ורזי
לא הוי נדר הבאי ואסור
לא משום דעביד איניש
דמשמע הכי כיון שאל
ראה כלל: א"א אבר רבא
דאמר אב"י ב"ה פירות
שבקיהם יבוא שבעות
פרישו המוספת חלוין:

חזא. דהוה נחלם הירבה והעלה להם עלי מצרים ולדעמו שפיר קא משבעת ואם אמר שהוא כן למה אינו נאמן: (ד) דאמתי' דין אישבעת ולא מהימנין ליה בדרב משנה כה ועיי' דצמתייהו מהימנין ליה דנדר נחמנו של ים ובקצות מלכין אין זה משנה כל כך: ואמתי' דאי ירוב י"ה אב"י וכו'. דבר שמתקיים בו בטענות כמו בנאסוקדרי אטלנתי (קידושין דף קכא): ואמתי' דהוה שפא וזו. אפי' משונה הוא וחוק הוא מן הדעת אוליך צמר דעמיה: אמתי' בקמיא דרבא. ואין זה דבר מופלג ודאי לדעמיה שפיר קא משבעת שהי מעות מקר ליהו אהא שלא נחמס לו לשם פרעון שיאכרו ביתו: ולא אבהא כ"רבה. כלומר לא על דעתמכס לדכס אהא גם על דעת המקום ועל דעת: דאי אמתי' שפא אעבודת כוכבים. והוא דבר משונה ומופלג: משמע דרא. מורה או מורה שכתב או מורה שבעת פה: כשבעת בצות הופרין. דכמיני (אמרי ג) מדוע אהא עובר את מלת המלך: שקול'ה מצות ציית כנגד כ"ה הצעות. דכמיני (במדבר טו) ודאיסת אומי וזכרתם את כל מצות ה' ויליאת ושמתו חותין ומחמשה קשרים עולם מרי"ג:

חזא. דהוה נחלם הירבה והעלה להם עלי מצרים ולדעמו שפיר קא משבעת ואם אמר שהוא כן למה אינו נאמן: (ד) דאמתי' דין אישבעת ולא מהימנין ליה בדרב משנה כה ועיי' דצמתייהו מהימנין ליה דנדר נחמנו של ים ובקצות מלכין אין זה משנה כל כך: ואמתי' דאי ירוב י"ה אב"י וכו'. דבר שמתקיים בו בטענות כמו בנאסוקדרי אטלנתי (קידושין דף קכא): ואמתי' דהוה שפא וזו. אפי' משונה הוא וחוק הוא מן הדעת אוליך צמר דעמיה: אמתי' בקמיא דרבא. ואין זה דבר מופלג ודאי לדעמיה שפיר קא משבעת שהי מעות מקר ליהו אהא שלא נחמס לו לשם פרעון שיאכרו ביתו: ולא אבהא כ"רבה. כלומר לא על דעתמכס לדכס אהא גם על דעת המקום ועל דעת: דאי אמתי' שפא אעבודת כוכבים. והוא דבר משונה ומופלג: משמע דרא. מורה או מורה שכתב או מורה שבעת פה: כשבעת בצות הופרין. דכמיני (אמרי ג) מדוע אהא עובר את מלת המלך: שקול'ה מצות ציית כנגד כ"ה הצעות. דכמיני (במדבר טו) ודאיסת אומי וזכרתם את כל מצות ה' ויליאת ושמתו חותין ומחמשה קשרים עולם מרי"ג:

א) שבעות כ"ט. לט.
 ב) וצ"ל דעת המקום
 כן אהיה שבעות ט.
 ג) ע"י חוב' שבעות
 ד) ד"ה משום קראל.
 ה) שבעות ט. כל הסוגיא
 ו"ה ע"ה ומה שפירש
 ז"ל מנחות מג.
 ט. קדושין מ. חולין ה.
 י) שבעות ט. א) שבעות
 כט. ב) ובערך ערך
 חז"ר ב' גרס' אריהא
 פ"ה ערות ומה המשע
 ס'ה העבר בלמנו ע"ש
 ופי' בפס"י שבעות ט.
 טו) ע"כ ש"ך לעמוד
 הקודם. א) וצמח"ד טו.
 כ) פ"ג הי"ב.

הנהגות הב"ח

א) ג' למה עבריתון
 מלי ומתירין על דמיתו:
 ב) שם דמיתו וכל אלו
 מתירין ו' ולשבע יתרון
 דמקיימיתון תורה
 תורת אשם ולשבע
 יתרון דמקיימיתו מצוה
 משמע מצוה המלך
 וכו' כל מצוה שבתורה
 אלה יתרון דמקיימיתון
 תורה אשם ולשבע
 מוכה ומנזת לז"ל: א) ב)
 ושלש עשרה מלות אין
 אלה משם תורה אחת וכו'
 ב) ד"ה ויתעב אל וכו'
 ג) ד"ה למה לי ה"פ:
 ד) ד"ה מילתא וכו' דכ
 אמר קורת בית הבד אגבו
 טרוף קאמר וה"ק אב
 לא ראיתי נחש דומיא
 דקורת בית הבד:

גליון הש"ס

בה"רן ד"ה אלא. ויהי
 שוא וכו' אשבת. ע"י כ"ן
 לעיל דף י' ע"כ ד"ה
 ואלו למר: ש"ה
 רבו תליסר אורוותא.
 אורוותא. כן נ"י ה"פ
 שבעות פ"ה מ"ו ועי'
 פירושו בערך פ"ה ה"פ
 הנלוו בשמו:

תוספות

בפרוץ. פי' שהיה מנומר
 שהיו כמו קורת בית
 הבד וכו' קדושין ט'
 המנומר לקורת בית הבד
 לכו' לפי' שטרוף פלני' נמי
 בלע"ז ופי' קולו נמי
 טרופין פירו' בגטן ולכן
 נחש גבי קורת בית הבד:

פירוש הרא"ש

חמורה עבודת כוכבים
 שבה הכופר בה כו'.
 דמיתו עבודת כוכבים
 וכו' משע ולא משע
 את כל המלות: אלא
 ח"מא דלא טריחא נקט.
 על דעת המקום ועל
 דעמו: אורוותא הרבנא.
 כמו אורות סוסים (מלניס)
 א ה: ב) בפרוץ. רחב
 ואינו עגול: כולו נחש
 פישרה חש"י. כולו
 נחש טרופין עניו
 בבעט ארס עגוליס:

אדעתא דידן אשכבט. כדרך שני אדם נשבעין ואין דרך בני

אדם לקרוא לנמליס עולי מזריס: לאפוקי מאי. אמרי ליה הכי
 דשלא על דעתך אנו משביעין אותך: לאו לאפוקי. דיהיב ליה
 זבנעו חובו אסקונדרי פיספסיס שמשקיס צנן וקרא אומן וזו

א"ל כי משתבע אדעתא דידן משתבע ואנן
 לא מסקינן נפשינן אשומשמני ועל דעתא
 דנפשיה לא עביד איניש דמשתבע והתניא
 כ"ש'הן משביעין אותו "אומרים לו הוי יודע
 שלא על תנאי שבלבך אנו משביעין אותך
 אלא על דעתינו ועל דעת בית דין לאפוקי
 מאי לאו לאפוקי דאסיק להו לאיסקונדרי
 ואסיק להון שמא זוו ומדקאמר על דעתינו
 מכלל דעביד איניש דמשתבע אדעתא

דכין למדי ללא שייך בה גזמאם הוא ודאי שבעת שוא הו"א:
 אלא אמר רבא נפולס דאמר שבעת אס לא ראייה לאו אמר
 רב עמרם וכו'. כלומר דכי היכי דהתם (לקמן כה). מניין שאף
 שבעת לא מממרינן לאסור פירות עליו כדלמרינן לקמן הכל
 נמי דלמר יאסרו פירות עולם עלי

שבעות כ"ט. לט.
 כ) וצ"ל דעת המקום
 כן אהיה שבעות ט.
 ג) ע"י חוב' שבעות
 ד) ד"ה משום קראל.
 ה) שבעות ט. כל הסוגיא
 ו"ה ע"ה ומה שפירש
 ז"ל מנחות מג.
 ט. קדושין מ. חולין ה.
 י) שבעות ט. א) שבעות
 כט. ב) ובערך ערך
 חז"ר ב' גרס' אריהא
 פ"ה ערות ומה המשע
 ס'ה העבר בלמנו ע"ש
 ופי' בפס"י שבעות ט.
 טו) ע"כ ש"ך לעמוד
 הקודם. א) וצמח"ד טו.
 כ) פ"ג הי"ב.

א"ל כי משתבע אדעתא דידן משתבע ואנן
 לא מסקינן נפשינן אשומשמני ועל דעתא
 דנפשיה לא עביד איניש דמשתבע והתניא
 כ"ש'הן משביעין אותו "אומרים לו הוי יודע
 שלא על תנאי שבלבך אנו משביעין אותך
 אלא על דעתינו ועל דעת בית דין לאפוקי
 מאי לאו לאפוקי דאסיק להו לאיסקונדרי
 ואסיק להון שמא זוו ומדקאמר על דעתינו
 מכלל דעביד איניש דמשתבע אדעתא
 דנפשיה לא לאפוקי א) מקניא דרבא דההוא
 גברא דהוה מסיק בחבריה וזו אתא לקמיה
 דרבא א"ל ללוה ויל פרע לי א"ל פרעתיך
 א"ל רבא א"כ ויל אישתבע ליה דפרעתיך
 אזל ואייתי קניא ויהיב זוו בגייה והוה
 מסתמיך ואזיל ואתי עליה לבי דינא אמר
 ליה למלוה נקוט האי קניא בידך נכס ס"ת
 ואישתבע דפרעיה כל מה דהוה ליה בידיה
 ההוא מלוה רגו וחברה לההוא קניא
 ואישתפך הנהו זוו לארעא ואישתבה
 דקוישמא אישתבע ואכתי לא עביד
 דמיישתבע אדעתא דנפשיה והתניא וכן
 מצינו במשה רבינו כשהשביע את ישראל
 בערבות מואב אמר להם הוו יודעים שלא
 על דעתכם אני משביע אהכם אלא על
 דעתי ועל דעת המקום שנאמר ואלא אתכם
 לבדכם וגו' מאי אמר להו משה לישראל
 לאו הכי קאמר להו דלמא א) עבידתון מילי
 ואמרייתון על דעתינו משום הכי אמר להו
 על דעתי לאפוקי מאי לאו לאפוקי דאסיקו
 שמא לעבודת כוכבים אלוה מכלל דעביד
 איניש דמשתבע אדעתא דנפשיה לא
 עבודת כוכבים איקרי אלוה דכתיב ויבכל
 אלהי מצרים וגו' ולשבע יתרון דמקיימיתון א)
 מצות משמע מצות המלך ולשבע יתרון
 דמקיימיתון כל מצות משמע מצות ציצית
 א) דאמר מר בשקולה מצות ציצית כנגד כל
 מצות שבתורה ולשבע יתרון דמקיימיתון
 תורה משמע תורה אחת ולשבע יתרון
 דמקיימיתון תורות משמע תורת מנחה תורת
 חמאת תורת אשם ולשבע יתרון דמקיימיתון
 המנחה מצות משמע מצות המלך ולשבע
 יתרון דמקיימיתון תורה כולה תורה כולה
 משמע עבודת כוכבים דתניא א) חמורה
 עבודת כוכבים שכל הכופר בה כאילו מודה בתורה כולה ולשבע יתרון
 דמקיימיתון עבודת כוכבים ותורה כולה אי נמי שש מאות ושלוש עשרה
 מצות א) אלא משה רבינו מילתא דלא טריחא נקט: אם לא ראיתי נחש
 כקורת בית הבד: ואלא והא הוא חויא דהוה בשני שבור מלכא רמו
 ליה תליסר א) אורוותא דתיבנא ובלע יתרון אמר שמואל בטרופ כולוהו
 נחשי מיטרף טרפי אגבו טרוף קאמרינן ולתני טרוף מילתא אגב
 אורחיה קמ"ל דקורת בית הבד גבו טרוף למאי נפקא מינה למזכר
 לומר לך דהמוכר קורת בית הבד לחבירו אי גבו טרוף אין ואי לא לא:
 מתני'

תורה אור השלם

1. ולא אהכס לבדכם
 אבוי ברת את הברית
 הזאת ואת האלה
 הזאת: דברים טז ג'
 2. ועברתי בארץ מצרים
 בעליה תהיה והפיתו כל
 בבור בארץ מצרים
 מאדם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל
 אֲדָמָה מִצֵּרִים אֲשֶׁר
 שָׁפְטִים אֲנִי יי'
 שמות יב יב

מוסף רש"י

כשהו משביעין אותו.
 גבי שבעת הדינין
 מילי לה המשביעין
 את הממונן שבעת
 צ"ד (שבוטות כ.ס.)
 לאיסקונדרי. חמיות עין
 קטנות (ש.ס.) ואסיק להון
 שמא זוו. כנה את
 שם מצות (ש.ס.) לאפוקי
 מקניא דרבא. ועל
 נהר סומיה חולין והא
 דלעטרין לן לממר לא
 על דעתך. משום דפסומיה
 יס שבעת בנמלות. כגון
 דיהיב ליה קנה ונתן
 המעות לתמו ופקידו
 אליו ושבע החזיר לו
 מעותיו ולאחר שבעת
 יחזור ויעלה ועובד הוה
 מקיה לרבא הכי (ש.ס.)
 ולא אהכס לבדכם.
 לא כשאלם ספורים כאשר
 נלכנס (ש.ס.) עבודת
 כוכבים איקרי אלוה.
 וכי אולת נמי נהר
 פומיהו. קושטעל מנומ
 לאשמנועי (ש.ס.) שקוליה
 מצות ציצית. מדמתי
 (נמדנר טו) את כל
 מלות ה' ועד לעילת
 בגימטריא מ"ו וכו' שקיס
 וכו' מוסיף ה"ר מר"ג
 מנחות מג ובע"ז שבעות
 (ש.ס.) ולשבע יתרון
 דמקיימיתון תורה. לאו
 משום דמסקי אדעמייהו
 עבירות וקרי להו תורה
 ומשמעני אדעמייהו (ש.ס.)
 משמע תורה אחת. אי
 הוה אמר הכי משמע
 מלך תורה ואין את לן
 כנגד ובעל פה (ש.ס.)
 משמע תורת מנחה
 תורת חמאת תורת
 אשם. אי אמר קימי
 תורות הוה מסקי אדעמייהו
 לאשמנועי אהן דליקרי
 תורות ולא שאל מלות
 (ש.ס.) חמורה עבודת
 עבודת כוכבים. דלמני גבי
 עבודת כוכבים (נמדנר
 טו) וכי תשגו ולא תשגו
 את כל המלות האלה
 (ש.ס.) וחולין ה.) וליפלין
 כהורות (ת.) דבעבודת
 כוכבים מיירי (וחולין ה.)
 ולא. הוה נחש עב קורת
 בית הבד. תמיה (שבוטות
 כ.ס.) ה' קדמך קורת בית
 הבד.

כ.ס. תליסר אורוותא דתיבנא. מלא שלש עשרה אורות סוסים טרופין. שיהי צולע בני אדם ועשו חמילות מכן ומנו צנן כהמות וזויה וגמלי אש טמונים צנן ובלעם ועברי בגופו ומן (ש.ס.) בטרופין. הא דקאמר קורת בית הבד. שיש בו חמילים. כן ראינו נחש מנומר (ש.ס.) כולוהו נחשי מיטרף טרפי. ומשני בבעט טרוף נשע שיהי טרוף צנן ואין נחש עשוי כחמורות אלא בגבוי (ש.ס.)